

odvolací soud zjistil a správně dovodil, a to na základě spisu krajského soudu v Ch., zn. sp. Ck III 100/33, jehož se obě strany dovolávaly a který byl také ve sporu k účelům důkazním přečten, že dissoluční smlouvou ze dne 6. června 1932 došlo právem ke zrušení společenské smlouvy mezi Karlem K. a žalovaným svého času sjednané a že také zkrácení věřitelů bývalé společnosti tím nenastalo, ježto komanditní vklad žalovaným do společnosti vložený byl spotřebován k uspokojení věřitelů a žalovaný sám ze společnosti vůbec nic nedostal. Podle čl. 165, odst. 2, obch. zák. nemůže býti ovšem komanditistovi za trvání společnosti jeho komanditní vklad ani splacen, ani prominut. To se však také v souzeném případě nestalo. Žalovanému vznikl proti Karlu K. samostatný nárok na náhradu toho, co na základě neplatné společenské smlouvy jemu jako komanditní vklad vyplatil. Ježto žalobkyně ani netvrdila, že se ona dissoluční smlouva stala ke zkrácení věřitelů, není právní překážky, proč by pohledávka žalovaného z oné dissoluční smlouvy neměla býti stejně posuzována, jako každá jiná pohledávka věřitelů proti Karlu K. Žalovaný tedy neručí za pohledávku žalobkyně onou kvotou, která jemu byla na jeho vlastní pohledávku vyplacena na základě vyrovnacího řízení Karla K., neboť nešlo tu o částečné vrácení komanditního vkladu, nýbrž o částečné zaplacení jeho pohledávky, které také v dobré víře přijal. Nerozhoduje, zda si žalovaný vyplacenou částku měl neb mohl započítati na kapitál či jen na úroky své pohledávky podle § 1416 obč. zák. Netřeba též zjišťovati ani přesnou výši pohledávky žalobkyně, ani zda a pokud by celá nebo alespoň zčásti patřila mezi ony pohledávky, za které by ručil žalovaný jako komanditista podle čl. 165 obch. zák.

Čís. 16553.

Směnečný spoluakceptant, z jehož jmění byl směnečný věřitel uspokojen, nemůže žádati na věřiteli, aby mu vydal ověřeně podepsanou listinu o postupu nároků ze směnečných platebních příkazů a směnečné platební příkazy.

Exekuční titul, jímž bylo rozhodnuto o poměru věřitele k několika solidárním spoludlužníkům podle směnečného práva, nemá význam právní moci pro nárok některého z nich na náhradu proti ostatním spoludlužníkům.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1937, R II 55/37.)

Roku 1929 zapůjčila žalovaná záložna manželům Martinu a Anně B. na směnky 5.000 Kč a 3.400 Kč a žalobce podepsal jako směnečník směnky společně s vypůjčiteli Martinem B. a Annou B., a dále s Kateřinou B. a Štěpánem B. Tvrdě, že žalovaná vyplatila valutu manželům B-ovým, že směnečné zápůjčky, jež zažalovala, zajistila na jeho nemovitostech, vymáhala je exekučně nucenou dražbou jeho nemovitostí a že z jeho nemovitostí byla uspokojena částkou 11.857 Kč 74 h, takže za-

placením cizího dluhu, t. j. dluhu manželů Martina a Anny B., za který se osobně zaručil, vstoupil v práva věřitele, domáhá se na žalované záložně podepsání ověřené postupní listiny toho obsahu, že žalovaná mu postupuje pravoplatně a neodvolatelně do vlastnictví nároky ze směnečných platebních příkazů Cs 411/31, znějícího na pohledávku 5.000 Kč s přísl., a Cs 413/31 na pohledávku 3.400 Kč s přísl. až do výše jím zaplacené pohledávky 11.857 Kč 74 h, a dále vydání výše uvedených směnečných platebních příkazů. Žalovaná se proti žalobě bránila tím, že žalobce nezaplatil jí cizí dluh, nýbrž svůj vlastní dluh jako solidární dlužník, takže vůči ní nebyl žádným ručitelem, že její pohledávky byly zaplacený, takže exekuční tituly zanikly, a pokud tedy žalobce žádá vydání postupní listiny, žádá plnění objektivně nemožné, neboť žalovaná nemá již žádných nároků ze směnečných platebních příkazů, její pohledávky již neexistují, takže nemůže ani nic postoupiti. Soud první stolice zamítl žalobu. Odvolací soud uložil soudu první stolice, aby po právní moci zrušujícího usnesení dále o věci jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Procesní soud zamítl žalobu, dospěv k názoru, že vydání postupní listiny není pomůckou ve smyslu § 1358 obč. zák., takže se žalobce neprávem domáhá jejího zřízení resp. vydání na žalovaném věřiteli. Odvolací soud nesdílí tento názor. Ustanovení § 1358 obč. zák. předpokládá zaplacení cizího dluhu. V souzeném případě tvrdí žalobce, že třebas by solidárním směnečným dlužníkem, podepsav směnky jako směnečník s manžely B-ovými a s dalšími osobami, že přece dluh 6.000 Kč a 3.400 Kč nebyl jeho vlastním dluhem, nýbrž dluhem manželů Martina a Anny B. Předpokladem postižního nároku jest zaplacení cizího dluhu a nezáleží na tom, že v souzeném případě byl žalobce přímým dlužníkem, tedy že částky 5.000 Kč s přísl. a 3.400 Kč s přísl. byly dluhem jeho, neboť je rozhodující, zda i materiálně byly ony částky dluhem jeho, či dluhem cizím. Postižní nárok dále předpokládá zaplacení anebo uspokojení věřitele. To se v souzeném případě stalo. Bylo proto podle názoru odvolacího soudu důležité zjistiti, zda je pravda, že směnečné zápůjčky, o něž jde, byly dány a vyplaceny manželům Martinu a Anně B., tedy že šlo o dluh, který přesto, že žalobce podepsal směnku jako směnečník, byl dluhem Martina a Anny B. a nikoliv dluhem jeho, tudíž že zaplacením 11.857 Kč 74 h zaplatil dluh cizí. Podle přesvědčení odvolacího soudu může se plátce k zajištění postižního nároku domáhati na uspokojeném věřiteli nejen vydání již tu jsoucích právních pomůcek, ale i vydání resp. zřízení postupní listiny, neboť k právním pomůckám nenáleží pouze dlužní úpisy, směnky, písemné průvodní doklady, nýbrž také za účelem pokračování v exekuci nutné prohlášení věřitele podle § 9 ex. ř. a také vystavení potřebné listiny ke knihovnímu převodu zajištěné hypoteky, tedy i vystavení resp. zřízení postupní listiny (Klangův Komentář IV., str. 1358). Jak je ze žaloby patrné, žalovaná zajistila podle směnečných platebních příkazů svoji pohledávku také na nemovitostech dlužníků Martina a Anny B. Převod zajištěné pohledávky nelze ani jinak provést než podpisem po-

stupní listiny. Když odvolatel sám tvrdí, že zaplatil dluh manželů B-ových částkou 11.857 Kč 74 h, přešla tím podle zákona práva věřitelčina — žalované záložny — na žalobce a ten může žádati náhradu zaplaceného dluhu na manželích Martinu a Anně B-ových. Bylo by zbytečné, aby žalobce napřed žaloval hlavního dlužníka a teprve po dosažení exekučního titulu na něm dluh vymáhal, když ex lege zaplativ cizí dluh, vstoupil ve věřitelova práva a když by tato cesta byla nevhodná, zejména proto, že je pochybné, zda by žalobce ještě došel uspokojení své pohledávky z majetku hlavních dlužníků Martina a Anny B-ových, ježto by se ti mezitím jednak mohli zbaviti svého majetku, jednak by nedosáhl pořadí, v němž je zajištěna pohledávka žalované záložny na nemovitostech manželů Martina a Anny B-ových. Pokud by se žalobce mohl postoupením práv uspokojeného věřitele domáhati na manželích B-ových i zaplacení útrat směnečných žalob a útrat exekucí proti němu vedených, záleží na vnitřním poměru mezi ním a postoupenými dlužníky. Tento důvod však ani žalovaná neuplatňovala a jest věci dlužníků, aby se oni sami při vymáhání náhradních nároků proti tomu bránili. Odvolatel tvrdí, že zaplatil jako rukojmí dluh Martina a Anny B-ových a opřel svoji žalobu o ustanovení § 1358 obč. zák. Tím, je-li ovšem jeho tvrzení správné, vstoupil ex lege v práva věřitelčina — žalované záložny — tedy v práva uspokojené věřitelky, pokud jí příslušela v době zaplacení dluhu. Bude tedy úkolem procesního soudu, aby bezpečně zjistil, zda směnečné zápůjčky byly materiálně cizím dluhem, tedy dluhem manželů Martina a Anny B-ových, a až to bude zjištěno, může teprve rozhodnouti, zda jest v souzené věci užití ustanovení § 1358 obč. zák., či nikoliv.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobce podepsal směnky, o něž jde, jako spoluakceptant. Nejde proto o směnečné rukojemství, neboť vlastnost směnečného rukojemství musí vyplývat ze směnky samé (§ 62, odst. 2, směn. zák.), a v tom případě by mu příslušelo právo podle § 65 směn. zák. Směnečnými platebními příkazy, uvedenými ve výroku rozsudku procesního soudu, bylo přikázáno jednak žalobci, jednak Martinu B., Anně B., Kateřině B. a Štěpánu B., všem jako příjemcům směnek, aby zaplatili rukou společnou a nedílnou okresní záložně v U. jako majitelce směnek částky 5.000 Kč a 3.400 Kč s příslušenstvím. Žalobce nezaplatil a byla proto na něho vedena exekuce nucenou dražbou jeho nemovitostí. Účinnost uvedených směnečných platebních příkazů zanikla pak tím, že záložna byla uspokojena částečně z nejvyššího podání dosaženého dražbou nemovitostí žalobcových, a zčásti dražbou nemovitostí spoludlužnice Anny B. Žalobce se proto již nemůže domáhati souzenou žalobou na žalované záložně podpisu listiny na postup jejich již zaniklých nároků ze směnečných platebních příkazů. Mimo to exekuční titul, řešící poměr mezi vě-

řitelem a několika solidárními spoludlužníky podle práva směnečného, nemůže v takovémto případě míti již význam právní moci pro možný nárok některého z těchto spoludlužníků na náhradu proti ostatním spoludlužníkům. Musilo by býti teprve určeno podle zvláštního poměru mezi nimi, zda a do jaké míry jest vzájemný postih přípustný, a jak má býti proveden (§§ 895 a 896 obč. zák.). Řešení takového poměru není však předmětem souzeného sporu, v němž žalobce zakládá svůj nárok v žalobní prosbě vytčený, na ustanovení § 1358 obč. zák., jehož však v souzeném případě nelze užítí hledíc na hořejší vývody.

Čís. 16554.

Pensijní pojištění.

Vrchní osvětlovač divadla, jenž jest ustanoven k péči o osvětlování všech divadelních místností a o opatření osvětlovacího inventáře a který jest odpověden za sklad osvětlovacího materiálu i za dodržování regulativu elektrárny, máje povinnost zkoumati, zda nařízení jemu daná vyhovují dotčenému regulativu, koná práce převážně duševní a podléhá pensijnímu pojištění.

Předpisu vlád. nař. č. 173/1937 Sb. z. a n. o použití převodních částek jest dbáti v každém období sporu, třebaže bylo nižšími soudy o věci rozhodováno v době, kdy řečené vládní nařízení ještě nevyšlo.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1937, Rv II 240/37.)

Žalobce byl u žalovaného divadelního družstva zaměstnán jako vrchní osvětlovač od prosince 1920 až do skončení služebního poměru. Jeho činnost záležela v tom, že měl hlavní dozor na osvětlování jeviště, že podle režisérových pokynů, které dostával předem a jež si ve spise musil vyznačiti, měl na starosti osvětlení, jeho změny a světelné efekty, které při představení musil bez dalšího prováděti, při čemž musil vypočítati zatížení vedení a byl za tyto práce odpověden. Sám nepracoval, měl dozor na 2 až 3 pomocníky, které měl k ruce, obsluhoval pouze tak zvaný modulátor, t. j. desku, ze které se všechny změny a světelné efekty řídí. Tvrdě, že v uvedené činnosti podléhal od počátku pensijnímu pojištění, že však přesto byl přihlášen k onomu pojištění teprve od 1. července 1929 do 31. října 1932, kdy byl uznán za invalidního, takže nedosáhl 60 příspěvkových měsíců, a že mu byla proto žádost za přiznání invalidního důchodu zamítnuta, domáhá se žalobce na žalovaném zaměstnavateli pro nepřihlášení resp. pro nečasné a nesprávné přihlášení žalobou placení doživotního důchodu 703 Kč měsíčně od 1. listopadu 1932 s vychovávacím příspěvkem na dítě 80 Kč 35 h měsíčně. Soud první stolice uznal podle žaloby co do požadovaného důchodu 696 Kč 66 h měsíčně od uvedené doby a na vychovávacím příspěvku 79 Kč 79 h měsíčně; jinak žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d potvrdil napadený rozsudek. D ů v o d y: Jak žalované družstvo,